

Szaktanácsadási projektek a mezőgazdasági tudás- és innovációs-rendszer, a fenntartható gazdálkodás fejlesztésére

Papócsi László Gábor

Ökológiai Mezőgazdasági Kutatóintézet, Budapest

Az ÖMKi az elmúlt években fokozatosan terjesztette ki nemzetközi szinten a tevékenységét az ismeretátadás, szaktanácsadás, gazdálkodói segítségnyújtás területeire az i2connect H2020 és a CAPTIVATE Erasmus+ projektek indulásával. Hazai vonatkozásban a Vidékfejlesztési Program keretein belül nyújt támogatott szaktanácsadási szolgáltatást országos hálózatával. Az alábbiakban a programok hátterét, aktuális magyarországi vonatkozásait, valamint a bekapcsolódási, elérhetőségi lehetőségeket mutatjuk be.

Szaktanácsadói hálózat az interaktív innováció elősegítésére (i2connect)

Az Európai Unió egyik legnagyobb, most folyó H2020-as kutatásfejlesztési projektje az i2connect, amelynek középpontjában a szaktanácsadás áll. Ennek célja az, hogy támogassa a mezőgazdaság és az erdészet innovációs kihívásaira a szaktanácsadási rendszerek reagálását. A pályázat által támogatott munkában 21 európai ország szaktanácsadó szervezeteivel együtt hazánk 3 szervezete, az Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK), a Széchenyi István Egyetem (SZE) és az ÖMKi vesz részt.

Az interaktív innováció során az egymást kiegészítő ismeretekkel rendelkező szereplők együttműködnek közös fejlesztési projektek kidolgozásában, ezek gyakorlatba történő átültetésében, valamint az eredmények szélesebb körben történő elterjesztésében. Ennek megfelelően az i2connect célja, hogy a szaktanácsadók felismerjék gazdálkodó partnereik fejlesztési igényeit és össze tudják azokat kapcsolni a hasonló témában érdekelt szereplőkkel a problémák közös megoldására, ezáltal az innovációt a gazdák, a termelők felől érkező kezdeményezésként segítsék kiteljesedni, megvalósulni.

A projekt elérendő hatásai közé tartozik, hogy erősíti a szaktanácsadók közötti hálózatépítést és az

egymástól történő tanulást, növeli a szaktanácsadók befolyását a tudományos kutatás és a gyakorlat közötti tudásáramlás erősítése, a hatékonyabb és fenntarthatóbb mezőgazdasági gyakorlatok és a vidékfejlesztés érdekében. Képzési és szaktanácsadási tematikák és szolgáltatások kidolgozásával fejleszt a gyakorlati tudásátadást az ismeretek hosszú távú megőrzésének elősegítése érdekében.

Az ÖMKi, a FiBL Europe partnereként, mint társult tag vesz részt a projektben. Az első lépésben az ÖMKi közreműködött a szaktanácsadók közötti hálózatépítés és a peer-to-peer tanulás fejlesztésében, majd bekapcsolódott az interaktív innovációs esettanulmányok gyűjtésébe és értékelésébe, valamint

feladatát képezi a szakmai tanulmányutakon, képzéseken és hálózati tevékenységekben való részvétel. A projektben az ÖMKi egyik legfontosabb teendője a projekt félidejében tartandó nemzetközi szakmai konferencia magyarországi megszervezése 2022 novemberében.

<https://i2connect-h2020.eu/>

A projekt aktuális tevékenységei

Szaktanácsadók interaktív innovációs képzése 2022 folyamán

A képzők képzése, felkészítése után 2022 februárjában a hazai partnerek szervezésében megkezdődtek az i2connect szaktanácsadói képzések, amelyekről a NAK,

Szaktanácsadók képzése az interaktív innováció témakörében, az i2connect projekt keretében

a SZE és a projekt honlapján találhatóak beszámolók. A Széchenyi István Egyetem mosonmagyaróvári kampuszán májusban folytatódtak a képzések, a következő képzés várhatóan szeptemberben indul.

Az európai szaktanácsadási szolgáltatók adatbázisa

Az online adatbázis azon egyéni szaktanácsadók és szervezetek címtára, akik szolgáltatást nyújtanak a mezőgazdaság, az erdészet, az élelmiszer-előállítók és a hozzájuk kapcsolódó területek, valamint a vidék egyéb szereplői számára az agrár-élelmiszeripari értékláncban.

Szaktanácsadó vagy szaktanácsadási szolgáltató szervezet keresése: <https://i2connect-h2020.eu/hu/resources/advisory-services-data-base/>

i2connect Nemzetközi Konferencia Magyarországon

Az ÖMKi, a NAK és a SZE együttműködésében kerül megrendezésre a projekt első nagy nemzetközi konferenciája. Az eseményen főként szaktanácsadók, oktatók, kutatók, innováció iránt érdeklődő gazdálkodók és a hivatalok képviselőinek részvételére számítanak, hogy bemutassák és megvitatassák a szaktanácsadói szolgáltatások jövője szempontjából fontos témákat, beleértve az ATIR (Agrár-Tudásátadási és Innovációs Rendszer; angol rövidítése: AKIS) fejlesztését Európában, a szaktanácsadásról történő innováció támogatás legjobb gyakorlatait, valamint a kapacitásépítési programok jó példáit. A résztvevőknek számos lehetőséget kínálnak arra, hogy aktívan bekapcsolódhassanak a nemzetközi mezőgazdasági szaktanácsadói közösségbe. A konferencia plenáris ülést, műhelymunkát, poszterkiállítást, szekcióbeszélgetéseket, prezentációkat és interaktív előadásokat, valamint szakmai kirándulást, farmlátogatást tartalmaz. A részletes program megjelenése júliusban várható. A részvétel előzetes regisztrációhoz kötött, amely augusztustól lesz elérhető.

Jó gyakorlatok, hazai projektekkel

Az i2connect célja az is, hogy az európai szinten összegyűjtse és elemezze azokat a gyakorlati eseteket, amelyekben az interaktív innováció és annak támogatása terén szerzett tapasztalatok pozitívak voltak, és azonosítsa azon stratégiákat, gyakorlatokat, intézkedéseket, motivációkat és környezetet, amelyek ezen jó gyakorlatokat megalapozzák és támogatják. A legjobb példák kiválasztására verseny kerül meghirdetésre, amelyre 300 potenciálisan érdekes gyakorlatot várnak, ezek közül 40 kerül kiemelésre, „díjazásra”, vagyis részletesebb bemutatásra és terjesztésre. Minden benyújtott jó gyakorlat leírás elérhető az i2connect weboldalon a nemzetközi elismerés céljából. A pályázók részesülnek az i2connect hálózatépítési lehetőségekből és személyre szabott promóciós anyagokból. A verseny győztese meghívást kapnak az i2connect által szervezett külföldi tanulmányutakra, ahol értékelhetik a másik országokból származó inspiráló példákat, európai szinten együttműködést kialakítva a hasonló gondolkodású tanácsadókkal.

AKIS ország leírások

A projekt által létrehozott jelentések betekintést nyújtanak az egyes országok Agrár-tudásátadási és Innovációs Rendszerének (ATIR) felépítéséről, valamint nemzeti – és egyes esetekben regionális – szinten a mezőgazdasági és erdészeti tanácsadási szolgáltatásokról. A jelentések feltárják az intézményi és infrastrukturális környezet alapvető jellemzőit, amelyben az ágazat szaktanácsadói is tevékenykednek. Ezek az információk célzott beavatkozások alapjául szolgálhatnak a szakpolitikák fejlesztésére és a problémák megoldására irányuló együttműködések támogatására.

Cserelátogatások

Az i2connect ún. „Cross Visits” programja azoknak a mezőgazdasági tanácsadóknak szól, akik részt vettek az interaktív innovációs

tréningben. A „Cross Visits” lehetőséget kínál arra, hogy kiválasztott tanácsadók külföldre utazzanak és Európa különböző részeiről érkezett kollégáikkal együtt elmélyítsék tudásukat az interaktív innováció gyakorlati példáinak feltárásával. Erről a programlehetőségről a NAK i2connect projektfelelősnél, Jakab Ágnesnél a jakab.agnes@nak.hu címen érdeklődhetnek. Magyar szaktanácsadók várhatóan 2022. augusztus elején utaznak Bajórországra, míg Magyarországra novemberben várják a külföldi szaktanácsadókat.

KAP ismeretátadás a gazdálkodók értékelése, képzése és szaktanácsadása útján (CAPTIVATE)

A projekt fő célja egy olyan gazdálkodóközpontú értékelési és képzési rendszer kidolgozása, amely összekapcsolja az EU közös agrárpolitikájának (KAP) követelményeit a bevált és innovatív környezetgazdálkodási gyakorlatokkal, a különféle intézkedések jobb végrehajtása, a támogatások magasabb szintű felhasználása, a fenntartható termelés hatékonyságának növelése és a természeti környezet védelme érdekében. A tudásátadás során kiemelt szempont az EU aktuális stratégiai irányvonalainak – mint például a Green Deal, Farm to Fork, Organic Action Plan – figyelembevétele az új közös agrárpolitikával összefüggésben.

A tervezett projekttevékenységek eredményeként a résztvevő gazdálkodók mélyebb ismeretekre tehetnek szert a támogatási lehetőségek szabályozási előírásaival, vonatkozó kötelezettségvállalásokkal, ökológiai termelési jó gyakorlatokkal kapcsolatosan. Egy, a saját gazdaságukat értékelő eszközzel támogatva felelősségteljesebben és tudatosabban vehetnek részt az egyes programokban, hatékonyabban végrehajtva az adott intézkedéseket.

Ahhoz, hogy a gazdálkodók kellő szakmai megalapozottsággal, hatékonyan és sikerrel tudják alkalmazni az egyes módszereket, elengedhetetlen, hogy megértsék működ-

nyújtanak a CAPTIVATE digitális platform moduljairól és tartalmáról, valamint a teljes program gyakorlati alkalmazhatóságáról.

A megvalósítás első félévében a partnerség szervezetei a szakmai előkészítési, kutatási, feldolgozási feladatokat végzik el. Részletes tanulmány és fejlesztési terv készül a fenntarthatósági értékelő eszközzel kapcsolatban, speciális webes alkalmazást alakítanak ki a követelmények és a gyakorlatok összekapcsolására, valamint létrejön a projekt végrehajtás alpinfrastruktúrája.

A tavaly decemberi budapesti nyitó ülést követően a második partnerségi találkozóra 2022. júniusában került sor Nyitrán, Szlovákiában, az Agroinstitut szervezésében.

<https://cap-tivate.eu/>

ÖMKi jelenlét a tájékoztatás egyéb területein

Szaktanácsadással a hazai biogazdálkodás fejlődéséért

Az ÖMKi tanácsadói az ország több régiójában, 8 szolgáltatási ponton, 6 fő témakörben (elsődleges mezőgazdasági termelés, élelmiszer-feldolgozás,

Az ÖMKi támogatott szaktanácsadási projektjének munkatársai várják a csoportos programok iránt érdeklődő gazdálkodók jelentkezését

erdőgazdálkodás, környezetgazdálkodás, REL együttműködés, fiatal mezőgazdasági termelők) nyújtanak szakmai tájékoztatást,

adminisztratív segítséget és technológiai tanácsadást – elsődlegesen, de nem kizárólag – az ökológiai gazdálkodást folytató termelők, valamint fiatal gazdák részére.

Csoportos szaktanácsadási események 2022 második felében

Az ÖMKi a támogatott szaktanácsadási projektje háttérével díjmentes programokat ajánl mezőgazdasági termelők, élelmiszer-feldolgozók, erdőgazdálkodók és fiatal gazdálkodók részére, amelyek lehetőséget biztosítanak az új KAP előírásokra való felkészülésre, ökológiai gazdálkodási jó gyakorlatok, klímatudatos művelési módok megismerésére. A tervezett eseményeket az ÖMKi honlapján hirdeti meg.

Agro-ökológiai gazdálkodás fenntarthatósági értékelése

süket, az alkalmazásuktól várható termesztési (és nem csak támogatási) előnyöket, és valódi meggyőződéssel vezessék be és tartsák meg ezeket a módszereket a termelési gyakorlatban. Csak így érhető el érdemi előrelépés, akár a hatékonyabb növényvédő szer felhasználást, a magasabb hozamokat vagy a kisebb környezeti terhelést célozzuk meg. A gazdálkodói szemléletváltáshoz kulcsot jelent a megfelelő gyakorlati ismeretátadás, amelyhez a szaktanácsadók, a jó gyakorlatokat folytató bemutató gazdaságok és a szereplőket összekötő, az ismeretátadást célzó fórumok szükségesek.

A projekt főbb tervezett eredményei:

- ▶ KAP előírások és ökológiai gazdálkodási módszerek tudásbázisa, amely bemutatja és összekapcsolja a jogszabályi követelményeket és a jó gyakorlatokat.
- ▶ Az adott gazdaság fenntarthatóságát támogató eszköz, amely részletesen felméri és elemzi a gazdaság jellemzőit, képességeit, lehetőségeit az új KAP követelmények vonatkozásában, kiemelt figyelmet fordítva a gazdálkodó, mint döntéshozó meglévő készségeire és egyéb személyes adottságaira.
- ▶ CAPTIVATE digitális platform, amely egyablakos hozzáférést biztosít a projekt innovatív

eredményeihez, támogatva azok felhasználását és megosztását egy többnyelvű – angol és a projekt országok nyelvein elérhető – online felület segítségével.

- ▶ Moduláris tananyagok, az ökológiai gazdálkodás módszereire fókuszáló módszertani és szakmai képzések a szaktanácsadási hálózat tagjai (tanácsadók, szakemberek) számára.
- ▶ Módszertani útmutatók, amelyek részletes tájékoztatást

A bemutatóüzemi programok fontos szerepet kapnak a CAPTIVATE projekt gyakorlati megvalósítása során

Szárból is lehet Várat építeni!

A visszamaradó szár- és gyökérmaradványok kötött állapotban lévő nitrogént, foszfort és káliumot is tartalmaznak.

Használjuk fel!

Szárbontás során a talajba beépülő szerves alkotóelemek képesek hosszabb ideig biztosítani a növény tápanyagellátását.

A maradványok hatékony elbontásához segítséget nyújtanak tömény összetételű szárbontó készítményeink.

NATUR AGRO
HUNGÁRIA

tarlobontas.naturah.hu

